

INFO SILOS

Interni magazin Tvornice cementa Kakanj

Broj 47, sptembar 2020.

U FOKUSU

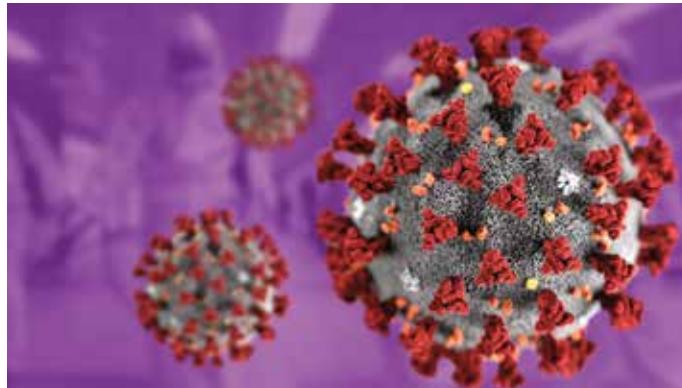
Zajedno iz krize izlazimo jači

Obraćanje direktora [str.2](#)

Budimo zdravi i odgovorni

Zaštitite od pandemije [str.4](#)

KOMPANIJA, KUPCI I TRŽIŠTE

Niz uspješnih godina ostaje neprekinut

Održana Skupština dioničara [str.6](#)

Uvijek je najvažnije obrazovanje

Održan 4. Ekonomski forum BiH [str.10](#)

Locirajte mi cement i cisternu

Nove tehnologije u službi prodaje [str.11](#)

Pametni beton

Inovacije na polju primjene betona [str.12](#)

Eurodom za svaki dom

Predstavljamo partnera [str.16](#)

Kreativne primjene betona

Izrada ukrasnih i funkcionalnih predmeta [str.18](#)

Budućnost industrije

PIT Central panel diskusija [str.19](#)

LJUDI

Novi CEO za nove izazove

Novi predsjedavajući Upravnog odbora HC-a [str.8](#)

Spremni za nove tehnologije

Obuka za digitalnu transformaciju [str.15](#)

Lebdimo na oblaku

Prelazak svih korisnika na Cloud [str.20](#)

Efikasno i izvrsno

Rekord u kontinuiranom radu peći [str.21](#)

Zajedno do odgovora

Nova komunikacijska platforma [str.22](#)

Prevencija kao prioritet

Novi ISO standard [str.24](#)

ZAJEDNICA

Povezujemo zajednicu

Podrška izgradnji infrastrukture [str.26](#)

Eko cement za eko učionicu

Podrška izgradnji prve eko učionice na otvorenom [str.27](#)

Naša djeca, naši sportisti

Priznanje Tvornici za doprinos sportu [str.28](#)

Stogodišnjak našeg grada

FK Rudar Kakanj [str.29](#)

Nova vrijednost za pozitivne promjene

Korporativno volontiranje [str.30](#)

ODRŽIVI RAZVOJ

Inovativnost u hvatanju CO₂

Nove mogućnosti [str.32](#)

Strategija za bolju budućnost

Izvještaj HC-a o održivom razvoju za 2019. [str.34](#)

Petica za posvećenost zaštiti klime

Međunarodno priznanje za HC. [str.35](#)

ZAJEDNO IZ KRIZE IZLAZIMO JAČI

PANDEMIJA

Poštovane kolegice i kolege,

Nadam se da ste svi dobro i zdravo.

Obraćam vam se u ovom kriznom trenutku kako bih vas obavijestio o trenutnoj situaciji u našoj kompaniji vezano za djelovanje i mjerne povodom svjetske pandemije virusa COVID-19 ili poznatijeg kao korona virus.

Prije svega, u stalnoj smo i intenzivnoj komunikaciji sa kolegama i Upravom iz HeidelbergCement Grupe još od izbijanja epidemije u Italiji. Zahvaljujući našoj velikoj porodici koja broji 55.000 zaposlenika

dobili smo vijesti iz prve ruke i bili u mogućnosti u pravo vrijeme reagirati u svim smjerovima kako bi na što bolji način zaštitili sve naše zaposlenike.

Zahvaljujući vašem razumijevanju ove situacije do sada smo djelovali na pravi način i svakom trenutku bili na visini zadatka. Mnogo vam hvala za podršku i liderstvo po tom pitanju!

Već početkom marta naš tim je počeo djelovati preventivno na način da smo na svim frekventnim lokacijama unutar tvornica i poslovnih zgrada u BiH i Hrvatskoj postavili stanice za dezinfekciju ruku. Također smo istu tu prvu sedmicu u martu zaustavili sva

poslovna putovanja u inostranstvo, svjesni rizika za naše zaposlene.

Pored toga, Uprava je stalno pratila i razmatrala sva dešavanja u okruženju, te radila na rješenjima i mogućim scenarijima. Prije svega, obezbijedili smo sva higijenska i sanitarna sredstva za sve naše lokacije na vrijeme. Sa rukovodiocima svih nivoa napravili smo plan djelovanja u ovoj situaciji krize koji je odmah podijeljen svim našim zaposlenicima ali i trećim licima.

Donijeli smo i odluku da se privremeno zaustavi rad tvorničkog restorana. Svi znamo koliko u ovom trenutku može biti opasno svako okupljanje veće grupe ljudi, a svjedoci smo da se takve poteze povlače i svi odgovorni krizni štabovi u zemlji.

Tokom ovih izazovnih i dinamičnih vremena neophodno je da svi damo svoj doprinos i prođemo kroz ovaj izazov kao pobjednici. Čvrsto liderstvo je ključno u ovakvim situacijama, te poštivanje svih propisanih pravila djelovanja i ponašanja. Rukovodstvo donosi čvrste, stroge odluke, i od vas tražimo da te odluke provedete.

Međutim, zbog brzine svih dešavanja oko nas, odluke su podložne izmjenama kako bi se brzo prilagodili na novonastale

uslove, tako da je moguće da po nekim pitanjima djelujemo već danas ili sutra, ukoliko se ukaže potreba.

U ovom trenutku, dok pišemo ove redove krajem augusta 2020., broj zaraženih i u BiH i u Hrvatskoj raste, tako da krizni štabovi donose nove mjere i preporuke iz sedmice u sedmicu. U tom smislu vas takodjer molim da djelujete savjesno i prema preporukama lokalnih organa zdravstava i zaštite, da nastavite provoditi sve mjere lične higijene jer je u ovom momentu najvažnija prevencija. Putem naše društvene mreže Yammer već sam ranije davao i ključne upute, a ponovit ću ih i sad. Čistoća je pola zdravlja. Iako svi to znamo, dobro je podsjetiti

se na važnost pranja ruku i to na ispravan način. Ispravna i redovna lična higijena štiti nas od zaraze.

Dok traje ova vanredna situacija sa Coronom, izbjegavajte rukovanje (znam nije lako ali svi su razumni pa će razumjeti kada to opušteno objasnite jer tako čuvate i sebe i sugovornika i svoje najbliže), držite primjerenu razdaljinu u komunikaciji od minimalno 1-2 metra udaljenosti.

Budite odgovorni i u privatnoj sferi. Iskoristite sve preporuke i ponašajte se odgovorno.

Budite solidarni i sve informacije, ali isključivo one koje su provjerene, proslijedite i svojim kolegicama i kolegama.

I, na kraju, vjerujem u sve nas, u naš tim koji je jak kao beton, koje je odgovorno i ozbiljno prihvatio novonastale okolnosti i koji je stalno na oprezu. Ali bez panike. Ovo su dani discipline, ali i zajedništva. A ponajviše odgovornosti! Odgovornost je ključna. Informirajmo se na ispravan način i budimo odgovorni i zdravi u svakom smislu. Isto kako smo odgovorni na poslu, tako isto treba da smo i u privatnom životu i da poštujemo

Želim vam veoma zdrav i siguran nastavak rada, i mnogo vam hvala na dosadašnjem zalaganju da budemo na nivou ovog zaista teškog zadatka!

Na nekim mjestima se koronavirus lakše prenosi

Mjesta gdje su gužve

Gdje je puno ljudi

Situacije bliskog kontakta

Gdje su ljudi jedni blizu drugih

Zatvoreni prostori

Gdje je slaba ventilacija

Rizik postaje veći u situacijama gdje se ovi faktori preklapaju. Čak i kada su mjere restrikcije ublažene razmislite prije izlaska iz kuće i procijenite rizik da bi bili što sigurniji.

ŠTA DA RADITE?

Izbjegavajte gužve i smanjite vrijeme provedeno u zatvorenom

Održite fizičku distancu od barem 1 metar od drugih ljudi

Gdje je moguće, otvorite prozore i vrata radi ventilacije

Često perite ruke i pokrijte kašalj laktom ili maramicom

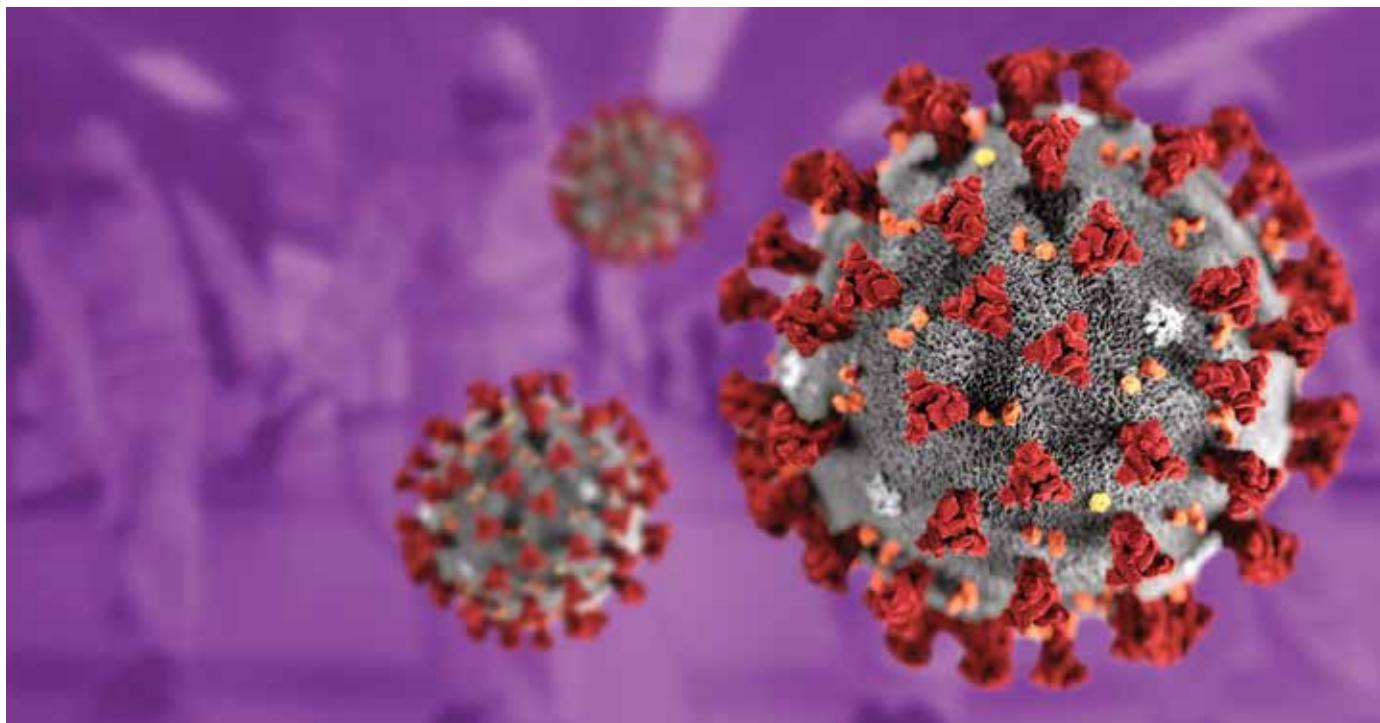

Ako je potrebno nosite masku, a posebno gdje fizička distanca nije moguća

Ako se ne osjećate dobro, ostanite kući i obavijestite ljekara.

BUDIMO ZDRAVI I ODGOVORNI

PANDEMIJA

U vezi sa aktuelnim događanjima i mjerama prevencije pojave i širenja Covid-19, Tvornica cementa Kakanj, zajedno sa svim svojim podružnicama, poduzima sve potrebne mjere kako bi sa svoje strane rizik od širenja virusa svela na minimum. U tom smislu i ovdje ćemo navesti neke od najvažnijih tačaka odluke Uprave TCK u smjeru sprečavanja širenja COVID-19 a koje su još na snazi dok zatvaramo izdanje ovog broja Info silosa:

- obavezna je upotreba zaštitnih maski u zatvorenom, kao i

ostale zaštitne opreme, svim zaposlenicima i osobama koje ulaze u krug tvornice i druge prostorije kompanije i njenih poslovnica;

- na ulazu u krug tvornice, kao i u sve naše poslovne jedinice i pojedinačne objekte, 6.3.2020. postavljene su stanice za dezinfekciju. Svi koji ulaze u naše prostorije obavezni su koristiti iste;
- sva okupljanja se moraju odvijati u skladu sa odredbama nadležnih križnih štabova;

- tvornički restoran je zatvoren do daljnog;
- aparate za kafu do daljnega nije moguće koristiti;
- Svim osobama, uključujući i vozače, koje ulaze u naš tvornički krug mjeri se temperatura beskontaktnim instrumentima. Svim osobama koje imaju povišenu temperaturu, respiratorne probleme ili koji pokazuju ostale simptome karakteristične za Covid-19, neće biti dozvoljen ulazak u

krug tvornice i naših pogona;

- sve kurirske aktivnosti (dostava i otprema pošte i ostalog) su prebačene na Kapiju 1.
- obavezno je izbjegavanje svakog bliskog kontakta, uz držanje rastojanja od najmanje 1,5-2 metra u međusobnoj komunikaciji.
- U slučaju da se ne osjećate dobro, ne dolazite na posao. Javite se telefonski svom pretpostavljenom i doktoru Škalji na 032 557 616.

Budimo krajnje odgovorni prema sebi i drugima, poštujmo sva pravila i preporuke i sačuvajmo naše zdravlje!

Redovno pratite sve preporuke zdravstvenih organizacija i kriznih štabova jer na taj način čuvamo živote.

Zaštitite sebe i druge oko vas Perite ruke

- nakon kašljanja i kihanja
- kada brinete za bolesne
- prije, za vrijeme i nakon pripreme hrane
- prije jela
- poslije upotrebe toaleta
- kada su ruke prljave
- Nakon kontakta sa životinjama i njihovim otpadom

 World Health Organization

 ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO FBiH
INSTITUTE FOR PUBLIC HEALTH FBiH

ROJNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOŠNJE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVLJA

NIZ USPJEŠNIH GODINA NEPREKINUT

SKUPŠTINA DIONIČARA

U ponedeljak, 29. juna 2020. godine, u prostorijama Tvornice cementa Kakanj, uz poštivanje svih propisanih i preporučenih zaštitnih i preventivnih mjera, održana je redovna Skupština dioničara ove kompanije. Na Skupštini je bilo zastupljeno lično ili putem punomoći 96,37% dionica. Na Skupštini se odlučivalo o usvajanju godišnjeg izvještaja, izboru članova Nadzornog odbora, izboru članova Odbora za reviziju, izboru revizora kao i o raspodjeli dobiti.

Članovi Uprave TCK prezentirali su poslovne aktivnosti u protekloj

godini, posebno ističući nova tržišta i nove proizvode TCK: „Tokom protekle godine zadržali smo povjerenje naših kupaca i snažnu poziciju u regiji. Stalno radimo na unapređenju naših usluga i širenju paleta naših proizvoda kako bi zadovoljili potrebe kupaca. U tom smjeru smo otvorili i nove terminale za cement u Tešnju, Bihaću i Brčkom, betonare u Mostaru i Splitu, te razvili dva nova tipa cementa kako bi na što bolji način izašli u susret našim kupcima i pomogli unapređenju njihovih poslovnih aktivnosti,” istaknula je Zehra Obralija, član Uprave TCK tokom prezentacije.

Branimir Muidža, generalni direktor TCK, istakao je da niz uspješnih poslovnih godina ostaje neprekidan za Tvornicu cementa Kakanj: „Jako sam ponosan na naš tim u BiH i Hrvatskoj koji već godinama zajednički radi na unapređenju naše industrije i razvoju novih poslovnih modela prilagođenih poslovanju u modernim uvjetima. Pravovremeno smo započeli veoma važan intenzivan proces digitalne transformacije kompanije što je bilo ključno za vrijeme strogih mjera pandemije da nastavimo intenzivno surađivati i obavljati sve naše svakodnevne poslovne aktivnosti.

Veoma sam ponosan na sve naše zaposlene u BiH i Hrvatskoj, kako na one koji su svakodnevno dolazili u pogone kako bi održali visok kvalitet i kontinuitet proizvodnje, tako i na zaposlene koji su od svojih domova, bez obzira na sve, radili kao da su u uredima i ulagali veliki trud da sve tokove poslovanja održe neprekinutim i na nivou. Usmjereni na budućnost i poslovnu izvrsnost, nastavljamo sa investicijama u održivi razvoj, očuvanje okoliša i ekspanziju našeg poslovanja" rekao je, između ostalog, Muidža u svom obraćanju.

Skupština je usvojila Godišnji izvještaj koji uključuje finansijski izvještaj, konsolidovan finansijski izvještaj, Izvještaj nezavisnog revizora, Nadzornog odbora i Odbora za reviziju. Dioničarima će biti isplaćena dividenda u iznosu od 1,51 KM po dionici. Naredne četiri godine članovi Nadzornog odbora TCK su János Szarkándi, Thomas Spannagl i Ernest Jelito, a članovi Odbora za reviziju Milan Dmitrović, dr. Željko Šain i dr. Anto Domazet.

NOVI CEO ZA NOVE IZAZOVE

RUKOVODSTVO

Od 1. februara 2020. godine predsjedanje Upravnim odborom HeidelbergCementa preuzima dr. Dominik von Achten (54). On je od 2015. godine bio zamjenik predsjedavajućeg Upravnog odbora, a sada nasljeđuje dr. Bernda Scheifelea (61) koji nakon svog trećeg mandata silazi sa pozicije predsjedavajućeg 31.1. 2020. i odlazi u penziju.

„Dolaskom dr. Dominika von Achtena na mjesto

predsjedavajućeg na vodeće mjesto u HeidelbergCementu dolazi odgovoran, priznat i iskusan rukovodilac iz naših redova,“ ističe Fritz-Jürgen Heckmann, predsjedavajući Nadzornog odbora kompanije HeidelbergCement AG. „Tokom proteklih 13 godina dokazao se u različitim ulogama unutar kompanije. Sigurni smo da će Grupu voditi u uspješnu i održivu budućnost.“

Dr. Dominik von Achten

član je Upravnog odbora HeidelbergCementa od 2007. godine a zamjenik predsjedavajućeg od 2015. Područja odgovornosti za koja je zadužen unutar Grupe uključuju Sjevernu Ameriku i Zapadnu i Jugoistočnu Evropu kao i Stručni centar za materijale (Competence Center Materials). Igrao je značajnu ulogu u uspješnoj integraciji kako kompanije Hanson tako i kompanije Italcementi. Kao glavni rukovodilac za

digitalizaciju odgovoran je za digitalnu transformaciju i digitalne poduhvate.

„Zahvaljujemo se dr. Scheifeleu za njegov dugogodišnji izvanredan i iznimno uspješan angažman u kompaniji,“ kaže Fritz-Jürgen Heckmann. „Kao predsjedavajući Upravnog odbora on je igrao ključnu ulogu u oblikovanju HeidelbergCementa proteklih 15 godina. Uspješno je povećao konkurentnost kompanije uvođenjem efikasnih rukovodnih procesa i efektivne administracije, proširio je geografsko pozicioniranje poslovne aktivnosti kompanije, i razvio je u globalno vodećeg, vertikalno integriranog proizvođača građevinskih materijala. Pod njegovim vodstvom prihodi HeidelbergCementa su se više nego udvostručili i iznose oko 18 milijardi eura, rezultati od trenutnih operacija su se gotovo pa utrostručili, a broj zaposlenih, kojih sada ima 57.000, porastao je u grubu za oko 40 %.“

Nakon što istekne zakonski dvogodišnji period pauze, dr. Scheifele će biti kandidat za predsjednika Nadzornog odbora HeidelbergCementa u 2022. „Planom da dr. Scheifele preuzme predsjedavanje Nadzornim odborom osigurat će se kontinuitet održivog uspjeha HeidelbergCementa,“ izjavio je Fritz-Jürgen Heckmann.

Pored toga, 1. februara 2020. dolazi i do dodatnih promjena u Upravnom odboru HeidelbergCementa: Dr. Lorenz Näger, koji je od 2004. bio glavni izvršni direktor za finansije dodatno će preuzeti dužnost zamjenika predsjedavajućeg Upravnog odbora. On je odgovoran za finansije, računovodstvo Grupe, kontroling, poreze, trezor, zaštitu podataka, osiguranje i upravljanje rizicima, IT, nabavku i centar zajedničkih službi.

Dr. Dominik von Achten će odgovornost za područje

Grupe pod nazivom Zapadna i Jugoistočna Evropa predati Jonu Morrishu, koji je ranije bio odgovoran za područje Sjeverne Amerike.

Chris Ward, koji je ranije bio odgovoran za regiju Kanade i koji je član Upravnog odbora HeidelbergCementa od 1. septembra 2019, preuzima područje Sjeverne Amerike i Stručni centar za materijale. U kompaniji radi od 1996. godine i držao je nekoliko rukovodećih pozicija u SAD-u prije nego je preuzeo odgovornost za regiju Kanade unutar područja Sjeverne Amerike.

Novom predsjedavajućem želimo mnogo sreće i uspjeha na novoj poziciji. Dosadašnjem predsjedavajućem, dr. Berndu Scheifeleu, zahvaljujemo na dosadašnjem angažmanu i uspjesima koje je donio kompaniji HeidelbergCement i želimo mu ugodnu penziju!

UVIJEK JE NAJVAŽNIJE OBRAZOVANJE

EKONOMSKI FORUM 2020.

Četvrti Ekonomski forum Bosne i Hercegovine 2020 koji organizira Ekonomski fakultet Sarajevo, održan je 4. i 5. marta u Sarajevu tokom kojeg su se okupili brojni predstavnici vlasti, poslovne i ekonomske zajednice. Naš generalni direktor, Branimir Muidža, bio je uvodničar i moderator panela na temu Western Balkans 4.0: Growing digital together (Impact on the banking sector).

Koliko je bio značajan ovaj događaj govori i činjenica da je glavni uvodničar trebao biti specijalni savjetnik Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija za ciljeve samoodrživog razvoja i profesor Univerziteta Columbia Jeffrey Sachs, koji se smatra jednim od tri najznačajnija ekonomska stručnjaka u svijetu. Jeffrey Scahs zbog situacije s korona virusom nije stigao u Sarajevo, ali se prisutnima obratio

putem Skypea govoreći o tome koliko virus utiče na ekonomiju.

U okviru foruma tokom kojeg je glavna tema bila uticaj digitalne transformacije na društvo i razvoj ekonomija, Muidža je također govorio o obrazovanju kao najvažnijoj prepostavci naše budućnosti. „U ekonomiji danas,

veliki ne jedu male, već brzi jedu spore. Pet najvažnijih prepostavki za budućnost su obrazovanje, obrazovanje, obrazovanje, obrazovanje i obrazovanje. Nelson Mendela je kazao da je edukacija najjače oružje koje možemo iskoristiti da promijenimo svijet, pa zašto to ne bismo i iskoristili,“ kaže Muidža.

LOCIRAJTE MI CEMENT I CISTERNU

NOVE TEHNOLOGIJE

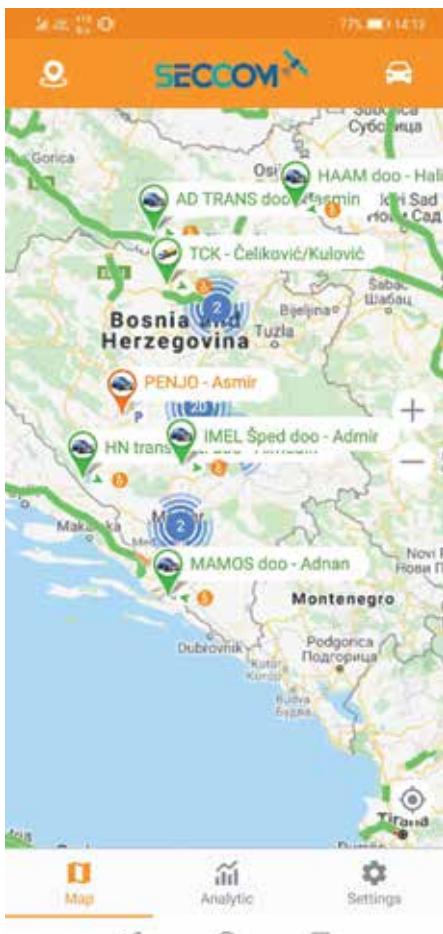
Ovo je vrijeme kada intenzivno radimo na svim poljima digitalne transformacije u našoj kompaniji i Grupi. Nastojanja Tvrnice cementa Kakanj u potpunosti su usmjerena na primjenu svih modernih tehnologija u cilju poboljšavanja kako proizvodnih i poslovnih procesa, isto tako i unapređenja usluga za naše partnere i unapređenje radnog okruženja.

Imajući u vidu mnogobrojne prepreke na koje nailaze prevoznici našeg cementa, razmatrane su opcije za poboljšanje tog segmenta uz pomoć novih tehnologija. Jedna od tih tehnologija je i ugradnja GPS-a u cisterne za cement što omogućava vozačima određivanje pozicije u bilo kojem trenutku, ali i optimalno prolaska kroz velike gradove, preusmjerenjem saobraćaja da bi se izbjegle gužve i saobraćajne nesreće.

Sa GPS tehnologijom korisnici mogu znati poziciju vozila bilo gdje na površini Zemlje. Te informacije mogu biti veoma korisne u organizaciji transporta robe i usluga.

Rješenje koje je optimalno našim potrebama predstavili su svim našim prevoznicima zastupnici kompanije Imperium iz Tuzle u prostorijama Tvrnice cementa Kakanj 11.3. 2020.

„Svim prevoznicima našeg cementa ponudili smo da prigrle nove

tehnologije i uvedu ovu aplikaciju, jer ovo nije samo puko praćenje vozila, nego je u ponudi veliki broj opcija koji je veoma koristan za nas ali i za vlasnike vozila, jer između ostalog vlasnici vozila mogu vidjeti sve performanse svog vozila i raditi na dodatnoj optimizaciji rada i troškova. Ono što je nama veoma bitno jeste da po potrebi svakom našem kupcu možemo tačno reći gdje se trenutno nalazi naš cement i kada bi mogao biti na destinaciji. To su informacije koje su veoma vrijedne našim partnerima,” kazao je Bajazid Tursun, rukovodilac Službe za marketing i prodaju.

Rješenje koje je odabранo je SECCOM GPS sistem za satelitsko praćenje vozila i optimizaciju distributivne mreže. Pored osnovnog praćenja vozila, SECCOM GPS omogućava da se korištenjem dostupnih alata u sistemu, poboljšaju sigurnost i performanse na putu, te optimizira distributivna mreža sa stvarnom slikom iskorištenosti vozila, koji dovodi do smanjenja troškova distribucije.

PAMETNI BETON

INOVACIJE

Preuzeto sa HC bloga - Napisao Enrico Borgarello, direktor za proizvodne inovacije, Italcementi

Sve inteligentniji, inovativniji i funkcionalniji: to su betoni budućnosti. Rezultat su istraživanja materijala i obećavaju revoluciju u građevinskom sektoru. Jedan od njih je i beton obogaćen grafenom koji provodi elektricitet i koji će moći zagrijavati kuće, štiti vanjska područja od leda i snijega, prati strukturni integritet zgrada i dostavljati energiju električnim vozilima u pokretu direktno iz kolovoza.

Otkriće grafena, „čarobnog materijala“

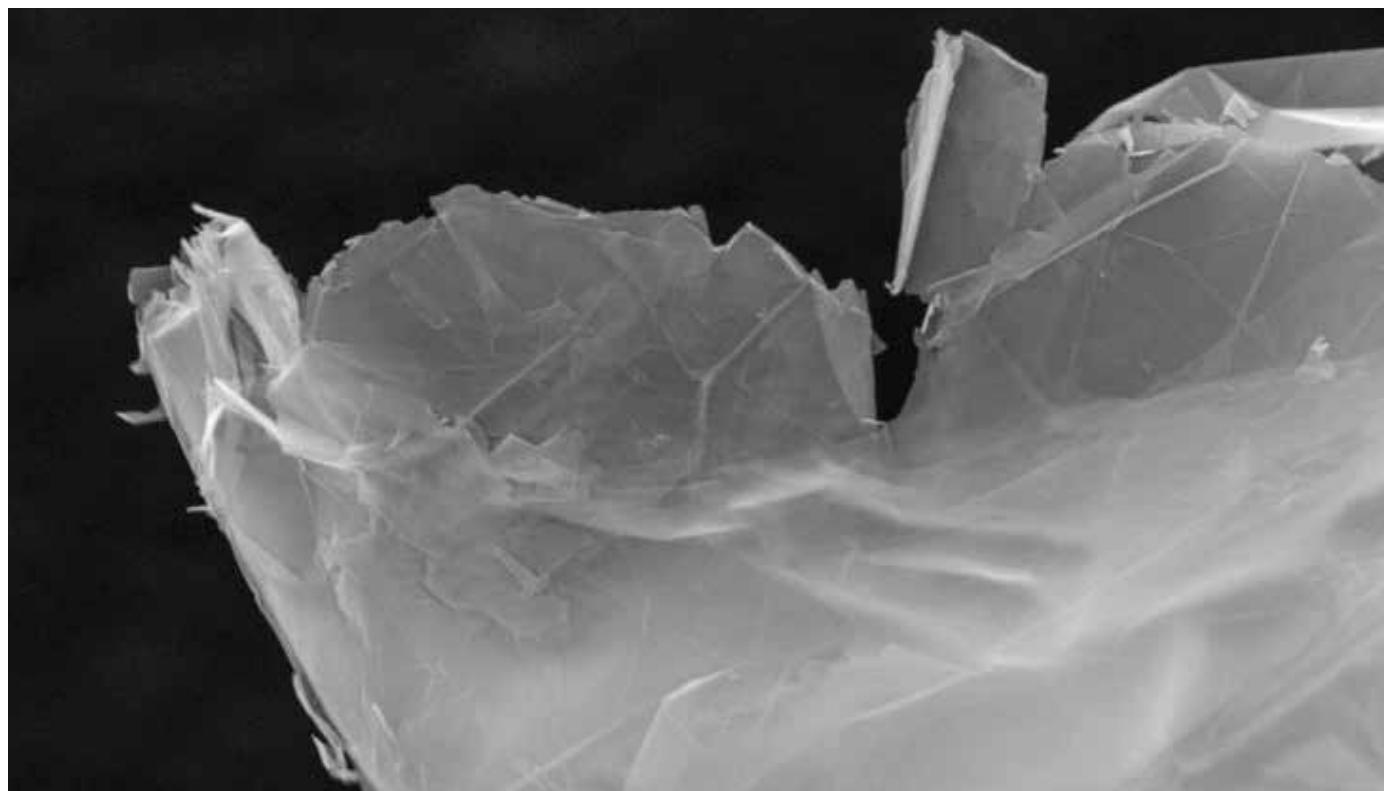
Nevjerovatno jak i lagan, sa izvrsnom električnom i termalnom

provodljivošću i izvanrednim mehaničkim svojstvima kada se radi o otpornosti i fleksibilnosti – grafen se smatra „čarobnim materijalom“. Grafen je otkriven skoro pa potpuno slučajno, ali su naučnici odmah predviđeli da će njegove izvanredne karakteristike mijenjati budućnost ljudske vrste.

Grafen je dvodimenzionalni materijal debljine samo jednog atoma. Dobija se iz grafita, što je materijal koji se koristi za srce olovaka. Grafen je lamelarno strukturiran mineral sačinjen od mnogobrojnih slojeva atoma karbona. Unutar svakog sloja debljine jednog atoma,

atomi karbona su poredani u heksagonalne strukture koje zajedno drže slabe hemijske sile.

Interes za jednostruki sloj grafita započeo je u četrdesetim godinama kada su teoretski fizičari započeli proučavanje njegovih osobina bez mogućnosti da uistinu posmatraju jednostruki sloj grafita. Kako je vrijeme prolazilo, počeli su čak i da sumnjaju u postojanje takvog materijala. Pravo otkriće desilo se 2004. godine u britanskoj laboratoriji kada su dva ruska fizičara, Andrej Geim i Konstantin Novoselovsa univerziteta u Manchesteru, pokušali napraviti najtanji mogući sloj grafita

tako što su mehanički habali materijal putem zaprepašćujuće lake metode nazvane „scotch-traka“. Prianjanjem dva komada ljepljive trake na ljskicu grafita i ponovljenim uklanjanjem traka, dobijali su sve tanji sloj dok na kraju nije ostao sloj karbona debljine samo jednog atoma. Praktički su izlovali grafen, a sve što su u tu svrhu koristili je obična ljepljiva traka.

Šest godina kasnije, u 2010. godini, ovo im je otkriće donijelo Nobelovu nagradu u fizici. Počevši od tog momenta, eksponencijalno raste broj studija o grafenu u

svakom mogućem području. Grafen je 200 puta otporniji od čelika, a u isto vrijeme ekstremno fleksibilan. Njime se veoma lako rukuje i lako se oblikuje, a može izdržati visok pritisak. Grafen je veoma lagani, može provoditi energiju 100 puta brže od silicija i prenosi toplotu bolje od bakra, dok je u isto vrijeme praktički neprobojan za molekule i sve gasove.

Istraživanje grafena za građevinski sektor koje je proveo Italcementi

Zbog pomenutih osobina grafen je veoma interesantan materijal također i za građevinski sektor. HeidelbergCementova podružnica Italcementi započela je istraživanje o grafenu i njegovim mogućim primjenama na polju građevinarstva 2014. godine kada je postala i članica Graphene Flagship, jedne od najvažnijih istraživačkih inicijativa ikada koje je pokrenula Evropska unija radi razvoja novih tehnologija

Od tada se rade različiti istraživački projekti o primjeni inteligentnog betona u laboratorijama Italcementija, gdje se više od 15.000 sati posvetilo istraživanju. Posljednja studija proučava mogućnosti kombiniranja izvrsne provodljivosti grafena sa kapacitetima materijala široke potrošnje kao što je beton. Dodavanje grafena u beton uspjeli smo izmijeniti tipične izolatorne osobine cementnih materijala čime se omogućava protok električne struje bez ograničavanja njegovog učinka.

Najveći izazov bio je napraviti cementni materijal sa visokom

vezanih za materijale. Projekat kroz koji se predviđa deset godina istraživanja i u kojem se raspolaze sa ukupno jednom milijardom eura pokrenut je kako bi se koordiniralo naučno istraživanje grafena i drugih dvodimenzionalnih materijala koji su nedavno otkriveni i kroz koji se favorizira razvoj novih tehnologija u mnogobrojnim industrijskim sektorima.

električnom provodljivošću a da se u isto vrijeme održi otpornost i žitkost betona. Rezultat je pametni beton koji krči put revolucionarnim primjenama u građevinskom sektoru i mnogobrojnim pametnim rješenjima za kuće, infrastrukturu i mobilnost budućnosti. U tom smislu, ovaj materijal pruža mogućnost da se poveća efikasnost i sigurnost u svakodnevnom životu.

Primjene elektro provodljivog pametnog betona

Veliki je broj mogućih primjena i prednosti visoko-provodnog cementnog materijala, posebno ukoliko uzmemo u obzir da je beton najviše korišten građevinski materijal na svijetu. Grafenom obogaćen beton, na primjer, može se koristiti za grijanje staza ili zidova.

Ova inovacija doprinijela je da Italcementi bude dijelom Svjetskog mobilno kongresa u Barceloni u februaru 2019. godine, što je najvažnije okupljanje posvećeno mobilnoj telefoniji i inovacijama. Na paviljonu posvećenom grafenu izložen je bio model koji pokazuje funkciranje podnog grijanja uz pomoć tankog sloja cementnog materijala sa grafenom koji je postavljen između zemlje i površine pločnika.

Transformacijom električne u termalnu energiju, sam beton

proizvodi toplotu i stoga nudi minimalni invazivan i efikasan sistem grijanja kojim se povećava udobnost života i maksimalno iskoristi prostor. Dugotrajno rješenje kojem ne treba veliko održavanje i koje doprinosi čuvanju energije dok u isto vrijeme nudi ekonomski koristi.

Slijedeći istu strategiju, ovi pametni betoni se također mogu koristiti za grijanje vanjskih površina, nudeći rješenja protiv snijega i leda i ekološka rješenja. U bliskoj će budućnosti ulice i biciklističke staze, garažne prilaze za kuće, centre i uzletišta biti moguće oslobođiti od leda i snijega bez potrebe da se koriste korozivna so i kemikalije protiv smrzavanja, čime se povećava sigurnost za ljude, trajnost materijala i smanjuje uticaj na okoliš. Prilike za upotrebu su mnogobrojne i zanimljive.

Provodnost materijala omogućava također primjenu samo-senzornih

rješenja kojima je moguće pratiti naprezanje, deformitete i pukotine betona u stvarnom vremenu bez potrebe za dodatnim senzorima. To su rješenja koja će nam omogućiti da pravovremeno interveniramo u slučaju početnog fenomena degradacije, što je glavna prednost u smislu dugotrajnosti konstrukcija.

Druge moguće primjene uključuju anti-statičke pločnike, zaštitu od elektromagnetskih smetnji i rasipanja elektrostatičkih naboja – rješenja koja ne samo da su najmodernija tehnologija nego se također mogu realizirati u bliskoj budućnosti. Naše se istraživanje nastavlja također kroz dugoročne projekte što može dovesti do velikih promjena na polju mobilnosti, na primjer kada se zbog grafenski unaprijeđenog betona električna vozila mogu puniti dok se kreću i uzimati energiju direktno iz kolovoza.

SPREMNI ZA NOVE TEHNOLOGIJE

DIGITALIZACIJA

Živimo u vremenima kada digitalni svijet postaje naša svakodnevница. Digitalna transformacija svijeta u kojem živimo već je uveliko započela, a da bi bili dobri u svom poslu moramo je pratiti ići u korak sa ovim novim načinom življenja i poslovanja. Tvornica cementa Kakanj je kompanija koja se stalno trudi i nastoji da bude u korak sa vremenom i da prati ovaj trend. Kako bi potakli ključne zaposlenike da se uključe u proces digitalne transformacije poslovanja kompanije i da u tom procesu učenja i prelaska na nove tehnologije pruže svoj maksimum, Uprava TCK odlučila je organizirati jednodnevni seminar

za više od 70 zaposlenika iz BiH i Hrvatske.

Seminar je održan 19.2.2020. godine u Sarajevu, a voditeljica seminara bila je dr Dragana Đermanović, ekspertica u oblasti digitalne transformacije. Počevši sa definicijom digitalne transformacije i ukazujući koja je razlika između transformacije i promjene, Đermanović je učesnike uvela u nepregledan digitalni svijet koji svakim danom postaje sve veći jači. Ističući kako transformacija dolazi iznutra, kroz mnogobrojne svakodnevne primjere pokazala je koliko je važno da svi zaposleni,

ali i klijenti razumiju važnost svoje uloge u digitalnoj transformaciji kompanije: „Najvažniji segment tog procesa je obrazovanje ljudi,“ istakla je Đermanović. „Ukoliko želite znati perspektivu neke zemlje pogledajte njen obrazovanje. Isto je i sa kompanijom.“

Objašnjavajući dokle sve dopire digitalna transformacija i na koji način se koriste nove tehnologije, Đermanović je zajedno sa zaposlenicima TCK prošla sve glavne stubove ovog procesa kako bi znali na šta sve treba da obrate pažnju prilikom odabira pravih alata za svoj posao i svoju kompaniju.

EURODOM ZA SVAKI DOM

PREDSTAVLJAMO

U ovom broju predstavljamo vam jednog od naših dugogodišnjih partnera – kompaniju **Eurodom**

Vitez. Na brzorastućem građevinskom tržištu, koje u sve većoj mjeri usvaja svjetski priznata načela i standarde, 2001. godine nastala je kompanija EURODOM d.o.o. Ova bosanskohercegovačka kompanija koja se bavi proizvodnjom, prodajom i ugradnjom građevinskog materijala posluje na cijelom području naše države. Osim ovih djelatnosti, kompanija daje

usluge transporta roba i usluga u domaćem i međunarodnom cestovnom transportu.

Prema riječima vodećeg čovjeka kompanije, Maria Šarića, kompanija svojim kupcima nudi proizvode renomiranih svjetskih proizvođača po povoljnim cijenama, što uključuje i cement Tvornice cementa Kakanj. „Naša poslovna filozofija temelji se na komunikaciji sa našim kupcima u smjeru što boljeg zadovoljavanja njihovih potreba. Na taj način

pratimo zahtjeve tržišta i nastojimo da pravovremeno reagiramo na njegove zahtjeve,” kazao je direktor.

Svoje prve korake EURODOM d.o.o. pravi na lokalitetu Stare Bile na površini od oko 5.000 m². Po povećanju obima poslovanja kompanija 2002. godine kreće u izgradnju upravne zgrade (1.000 m²) na istom mjestu, koju i završava u 2005. godini. U borbi za što veće tržišno učešće i što uspješnije obavljanje

svojih aktivnosti, menadžment preduzeća 2003. godine donosi odluku o dodatnom investiranju u skladišni prostor na lokalitetu Divijaka (10.000 m²) te također o investiranju u vlastiti vozni park koji će za zadatak imati dostavu građevinskog materijala krajnjim kupcima te davanje usluga transporta roba u cestovnom prometu. Iste godine na lokalitetu Stara Bila pokreće se i proizvodnja stropne i krovne konstrukcije.

U daljem razvoju kompanije uočljivo je kretanje prema povećanju prodajnog lanca. Pa tako početkom 2006. kompanija otvara dodatnu poslovnu jedinicu na lokalitetu Rijeke (2500 m²), a u 2007. i na području Novog Travnika (3500 m²). Rastom obima poslovanja rastao je i broj zaposlenih, dok u isto vrijeme kompanija ulaze i u obrazovanje pa stipendira i 2 studenta godišnje.

„Zadovoljstvo krajnjih poslovnih korisnika cilj je kojemu konstantno težimo. Kao bosanskohercegovačka kompanija nastojati ćemo da uvodimo nove proizvode u oblasti građenja kako bih kao krajnji produkt našim korisnicima ponudili što zdraviji i funkcionalniji prostor u kojem borave i žive. Cilj je jednostavan, dobiti priliku da se brinemo za svaki dom,“ kaže direktor Šarić

KREATIVNA UPOTREBA BETONA

PRIMJENA

Beton kao materijal je bio inspiracija za neke od najlepših i najinteresantnijih građevina na svijetu. Beton može preuzeti bilo koji oblik pa ga arhitekte obožavaju jer realizacija svih njihovih ideja postaje

moguća. To je materijal koji je jak, otporan, čvrst, dugotrajan, lak za upotrebu, ekonomičan pa nije ni čudo da je po svojoj upotrebi odmah na drugom mjestu poslije vode. Da, da! Voda se najviše koristi na svijetu, a odmah poslije nje beton!

Beton je često inspiracija i za neke manje predmete i objekte, pa tako i za izvanredne umjetničke izražaje. Sarajevska umjetnica Emina Arapčić koja djeluje pod brendom ON.design prepoznala je beton kao materijal kroz koji može iskazati sve svoje kreativne ideje i naume. Koristeći naš kakanjski cement, napravila je veoma zanimljive lampe kao i druge ukrasne predmete koji će da upotpune interijer naše administrativne zgrade, koja je i sama u betonskom izdanju. Emina radi i ukrasne saksije kao i prekrasan nakit od betona koji upotpunjuje intenzivnim bojama.

Nadamo se da će i vama biti inspiracija za neke vaše projekte koje ćete podijeliti s nama i pokazati nam kako vi koristite naš cement. Pošaljite nam i vi slike svojih projekata od betona.

BUDUĆNOST INDUSTRIJE

PIT CENTRAL

Može li pandemija probuditi svijest o tome da je industrija najvažniji sektor ekonomije bilo koje države? Možemo li mi, zaista, ova mala država na Balkanu, u ovom momentu da prepoznamo svoju šansu za djelovanje na svjetskom tržištu? Ovo su neka od pitanja na koje se pokušalo odgovoriti na panel diskusiji "Budućnost ekonomije" u organizaciji kompanije Targer i platforme Pit.ba, a u kojoj je učestvovao i Izudin Neimarlija, izvršni direktor za proizvodnju i tehnička pitanja TCK.

U uvodnom dijelu panela, naglasak je stavljen na trenutnu situaciju u svijetu, kao i na tome kako se ona odrazila na zemlje u regiji i kompanije iz kojih dolaze panelisti

ove diskusije. Izudin Neimarlija, član uprave Tvornice cementa Kakanj, je pri tome istaknuo kako se u građevinskom sektoru kriza još uvek ne osjeti ali da se njeni efekti predviđaju u skorijoj budućnosti.

Pored Neimarlije, u panel diskusiji učestvovali su i Snježana Koprunic, direktorka GS - Tvornica mašina Travnik, Dr Emir Džanić, osnivač i partner u Cambridge Innovative System Solutionsu, kompaniji specijaliziranoj za razvoj sistema inovacija, i Rijad Durkić, novinar portala Klix.

Pandemija je pokazala veliku zavisnost Zapadnog svijeta od proizvodnje u Kini. Probudila se svijest da se mora raditi na smanjenju

te zavisnosti u smislu preorijentacije na proizvodnju i dobavljače koji su lokacijski bliže smješteni. Upravo ovdje naša regija može da iskoristi svoju šansu i da nastanak ove krize uzrokovane pandemijom bude ustvari nešto što će nam pomoći da se istaknemo i izborimo za svoj opstanak na svjetskom tržištu.

Naš glavni adut su ljudi, opći je zaključak. Mi imamo izuzetno inteligentne i sposobne kadrove u koje moramo da ulažemo. Glavni fokus mora da nam bude obrazovanje, koje je trenutno neusaglašeno sa privredom, zastarjelo i ne može da odgovori tekućim zahtjevima.

Panelisti su saglasni da je upravo sad u krizi vrijeme za mijenjanje našeg poslovnog sistema, ekonomske politike i obrazovnog sistema, da ćemo biti primorani na to, a posebno vlast koja mora uraditi presudne korake.

Ova online PIT panel diskusija na temu industrije u budućnosti je ujedno i posljednja u seriji diskusija pod nazivom „izadimo jači“ u organizaciji kompanije Targer Engineering and Consulting na platformi svog portalata PIT.ba, a cijelu seriju je podržao Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH u ime Njemačke vlade.

LEBDIMO NA OBLAKU

DIGITALIZACIJA

Projekat **Cumulus**, o kojem smo pisali u prethodnom broju, a koji podrazumijeva prelazak na oblak tehnologiju, započeli smo krajem prethodne godine i nastavili tokom ove, a upravo je to ono što nam je trebalo i što nam je pomoglo da tokom najstrožijih mjera nametnutih zbog pandemije, održimo nivo radne efikasnosti na maksimumu.

Kolege iz administracije su već krajem maja, dok je većina radila od kuće uspjeli u potpunosti završiti kompletну migraciju na Office 365, odnosno na oblak,

kako u BiH tako i u Hrvatskoj. Direktor Branimir Muidža, koji je zagovornik i promotr digitalne transformacije ističe: "Naše kompanije u BiH i Hrvatskoj prve su u HeidelbergCement Grupi potpuno integrirane na 'Office 365'. Veoma smo ponosni na sve naše ljudе koji su dali apsolutno maksimalni doprinos da ovu migraciju provedemo u predviđenom roku bez obzira na okolnosti izazvane pandemijom."

Dakle, ovo nije bilo jedna obična migracija, nego se sve moralo raditi na daljinu, što je moglo

dvesti do brojnih komplikacija. Međutim, urađen je zaista odličan posao, a mnogobrojnim zaposlenicima su postali dostupni iznimno korisni digitalni alati kojima se unapređuje svakodnevna efikasnost rada.

Pored toga, većina korisnika mobilnih telefona migrirana je na novu platformu za upravljanje pod nazivom **InTune**, čime je set glavnih poslovnih aplikacija dostupan i za mobitel, tako da je moguće na svim dokumentima raditi i sa mobitela ukoliko je to neophodno.

EFIKASNO I IZVRSNO

REKORDI

U vrijeme kada smo suočeni sa novom svjetskom ekonomskom krizom koju je ovaj put uzrokovao virus, Tvornica cementa Kakanj je sa svim svojim zaposlenicima uložila maksimalne napore da se proizvodnja nastavi kako bi esencijalni građevinski materijal bio dostupan svim graditeljima. U tim nastojanjima da održimo kontinuitet proizvodnje uspjeli smo postići i novi rekord u kontinuiranom radu rotacione peći.

Dosadašnji rekord je datirao iz 2007. godine (juli, avgust, septembar) i iznosio je 1180 sati neprekidnog rada – 49 dana i 4 sata.

Ovaj rekord oborili smo 11.5.2020. u 1830 kada smo

dostigli 50 dana kontinuiranog rada (od 22.03.2020. – 1830) ili 1200 sati. Ovo obaranje rekorda posebno je značajno jer je došlo u vrijeme kada smo bili zatvoreni i pod iznimnim mjerama zbog pandemije COVID-19. Naša proizvodnja i prodaja su nastavljeni i u ovim teškim okolnostima. I ne samo da smo nastavili nego i obarali rekorde.

Peć je nastavila kontinuiranim tempom sve do 09.06.2020. godine i do tog datuma broj sati neprekidnog rada je 1886,16 sati odnosno 78,59 dana.

Čestitke idu svim našim vrijednim rukovodicima i radnicima u proizvodnji i održavanju za ovaj

značajan rekord, kao i svim radnicima u ostalim jedinicama koji su pružali svoju administrativnu i logističku podršku kako bi naš cement stigao na svoje odredište.

Značajno je istaći i to da je do remonta koji je započeo 02.08. rotaciona peć u 2020. godini imala samo tri zastoja u ukupnom trajanju od 9,5 sati. Peć je ukupno do sada, do početka septembra, u 2020. radila 4.242,91 sati.

„Kontinuitet rada peći pokazatelj je izvrsnog rada i veoma visoke efikasnosti i radnog učinka postrojenja koja iz godine u godinu sve bolje pripremamo za rad zahvaljujući mnogobrojnim investicijama,” kazao je Izudin Neimarlija, član Uprave TCK.

„To je također i pokazatelj velike tražnje našeg cementa na tržištu što pokazuje da građevinarski sektor uprkos veoma teškim vremenima nastavlja raditi i graditi i time pokretati ostale privredne sektore. Zaista sam veoma ponosan na sve naše zaposlenike koji su kroz mnogobrojne obuke, iskustvo i zalaganje napravili izvrsne pripreme za ovu građevinsku sezonu. Ovaj rekord sada nam je svima novi izazov da postignemo još bolje rezultate u narednom periodu.“

ZAJEDNO DO ODGOVORA

KOMUNIKACIJE

yammer
The Enterprise Social Network

Odnedavno, Yammer je postao novi informativni kanal za sve nas u HeidelbergCement Grupi: zaposlenici koji imaju pristup mreži mogu lako pristupiti informacijama o raznim novostima i događajima ne samo u svojoj kompaniji nego također u svim drugim kompanijama HeidelbergCementa širom svijeta.

Yammer je jedinstvena društvena mreža napravljena za poslovne svrhe, za kompanije. Cilj implementacije ovakve mreže jeste da se pomogne zaposlenicima

da se lakše povežu na svim meridjanima naše planete i da komuniciraju o sebi i svojim iskustvima. Yammer možemo posmatrati kao facebook kompanije, gdje su umjesto prijatelja kolege, umjesto reklama tu su korporativni podsjetnici, a objave su vezane za događaje, pitanja i probleme koje kolegice i kolege pokušavaju rješiti.

"Osnovna struktura ove naše nove mreže je podijeljena primarno po državama, dakle postoji Yammer grupa za svaku

državu u kojoj HC posluje, pa tako i mi imamo svoju Grupu za BiH, kaže Emina Dedić, koordinator za komunikacije TCK i administrator Yammer grupe za BiH. U nekim državama, zavisno od veličine poslovanja, postoje i pojedinačne grupe za svaku kompaniju. Pored toga, postoje grupe vezane za različite teme kao što je održivost ili komunikacije. A postoje i grupe u koje se uključuju zaposlenici za zajedničkim interesima, poput muzike ili sporta. Grupe mogu biti javne ili privatne. Javne grupe mogu svi da prate i da se uključe,

dok su privatne grupe zatvorene samo za članove."

Naravno, tu je i najviši nivo za objavu informacija, događaja i pitanja (All Company) gdje svako može napraviti objavu, ali ta objava stvarno treba da se tiče svih kompanija i svih zaposlenika.

"Dakle, suština Yammera je da svaki zaposlenik koji ima pristup poslovnoj mreži može čitati i objavljivati sve ono što smatra da je zanimljivo, relevantno i interesantno, da možemo da pohvalimo projekte, događaje i pojedince, ali možemo i da iznesemo svoj problem, svoju zabrinutost, svoje mišljenje," dodaje Dedić.

Prednosti Yammera su mnogobrojne, a jedna od njih je da putem ove mreže zaposlenik može brzo dobiti odgovor na svoje pitanje čak i kada ne zna kome treba postaviti pitanje. Umjesto da pošalje email s

pitanjem kome da se obrati s pitanjem X, zaposlenik sada može samo objaviti pitanje na Yammeru. Ljudi prate Yammer i mogu odmah odgovoriti na pitanje koje se odnosi na njihovu domenu rada. Velika prednost Yammera je i što je sastavni dio paketa Office 365 pa je tako kompatibilan sa većinom aplikacija koje zaposlenici koriste.

Yammer je koristan i kao sredstvo za učenje, jer dok ljudi čitaju objave na Yammeru oni kroz zanimljive informacije uče o cementnoj i građevinskoj industriji i svemu onome što je vezano uz nju. Osim toga, svi zaposlenici mogu ovdje pojasniti i objaviti kako se nešto radi, kao na primjer, kako dodati neku sliku u neku aplikaciju. Sve je to veoma korisno za svakodnevni rad. Yammer također održava veze između zaposlenika i pruža prostor za opušteniju komunikaciju jer na Yammeru možemo objavljivati i gifove i šale koje su i dalje

vezane za naš posao. Također je važno istaći da ova društvena mreža potiče transparentnost jer kompanije i rukovodioci odjela mogu napraviti neke jednostavne protokole za dostignuća i novosti koje njihov odjel nadgleda. Na ovaj način svi su informirani o tome na čemu timovi rade, ko pokreće inicijative i šta je sljedeće.

A sljedeći korak za naš Yammer je da, kada se omogući mobilna autentikacija, još više zaposlenih ima pristup ovom značajnom kanalu razmjene informacija koje kreiraju sami korisnici. I ovim putem pozivamo sve zaposlenike da se aktivno uključe u našu Yammer grupu na način da sa svojim kolegicama i kolegama podijele nešto o svojim aktivnostima, nešto zanimljivo iz svog okruženja što drugi možda ne znaju, neke vijesti koje su zanimljive, sve ono što bi moglo biti zanimljivo, kao i da postavljaju pitanja za sve dileme koje imaju. Zajedno ćemo naći odgovore!

The screenshot shows the Yammer interface for the BIH - HeidelbergCement community. At the top, there's a navigation bar with 'HEIDELBERGCEMENT Group' and 'Yammer'. The main area features a large image of a cement factory at night. Below the image, the community name 'BIH - HeidelbergCement in Bosnia and Herzegovina' is displayed along with 'Joined' status. The left sidebar shows a 'Home Feed' and 'Inbox'. A 'My Communities' section lists various groups like 'GLB HC Photographers', 'BIH - HeidelbergCement in...', 'All Company', etc. The right sidebar shows 'Members: 101' with a list of users, 'Info' (Edit this section), 'Pinned' (Policies & Guidelines, Office 365 policies), and a 'Create Live Event' button. The bottom section shows a conversation from 'Olovčić, Samir (Kakanj) BIH' dated Aug 25, discussing 'Automatsko snimanje dokumenata u Office 365'.

PREVENCIJA KAO PRIORITET

ZDRAVLJE I SIGURNOST

Zaštita zdravlja svih zaposlenika i sigurnost na radu na svim našim lokacijama najveći je prioritet. U cijeloj HeidelbergCement grupi provode se mnogobrojne aktivnosti i ulažu značajna sredstva kako bi se prije svega broj povreda što više smanjio a po mogućnosti i sveo na nulu. Jedan od najvažnijih segmenata u ovom području svakako su standardi i procedure kojima se radi na maksimalnoj prevenciji.

Dosadašnji međunarodni standard za upravljanje zaštitom zdravlja i sigurnošću na radu OHSAS 18001 koji se koristio širom svijeta,

sada se mijenja u novi standard. Međunarodna organizacija za normizaciju ISO objavila je 2018. godine novu normu ISO 45001. ISO 45001 je međunarodna norma, koja osigurava veću kompatibilnost s drugim normama, tj. sa unificiranim strukturom kakvu imaju sve nove norme za sisteme upravljanja (npr. ISO 9001, ISO 14001 itd.). Na taj se način olakšava primjena i integracija s drugim normama, čime se postiže veća vrijednost za korisnike.

Akcionim planom H&S (Health and Safety/ Zdravlje i sigurnost) za

2020. godinu planiran je prelazak sa standarda OHSAS 18001:2007 na novu normu ISO 45001:2018 u Tvornici cementa Kakanj, dok će se isti standard implementirati i u TBG BH i TBG Beton (Hrvatska).

„Pripreme za prelazak i implementaciju počele su već krajem prošle godine, dok je realizacija plana intenzivirana tokom ove godine,“ kazao nam je Ezedin Kićo, stručni suradnik za zaštitu na radu koji je jedan od predvodnika implementacije plana i za BiH i za Hrvatsku. „Zahvaljujući našem projektu digitalne transformacije, bili smo u

mogućnosti održati sve planirane obuke za novi standard putem online sastanaka, kao i dogovoriti sve mjere i akcije koje se trebaju poduzeti kako bi se sve izvelo prema planu.“

Prema njegovim riječima, urađen je novi poslovnik, nova procedura za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu uskladena sa standardom grupacije za procjenu rizika, opis svih procesa, urađeni i uskladeni svi prijedlozi procjene rizika, finalizirani svi opisi procesa, dok je obuka radnika također pri kraju.

O tome koje su to razlike i prednosti novog standarda kazao nam je Almir Bajtarević, stručni suradnik za ISO standarde i zaštitu okoliša: „Iako se ISO 45001 oslanja na OHSAS 18001, to je novi i poseban standard, nije revizija ili ažuriranje, pa je bilo neophodno da se uradi kompletna organizacijska usklađenost. Svrha standarda ISO 45001 je da obezbijedi organizaciji visok nivo razumijevanja važnih problema koji mogu da utiču na nju pozitivno ili negativno i kako ona

upravlja svojim odgovornostima po pitanju zaštite zdravlja i bezbjednosti na radu prema svojim radnicima.“

Liderstvo i učestvovanje radnika

Prema novom standardu, najviše rukovodstvo pokazuje svoje liderstvo i opredijeljenost kroz direktno učešće, uzimajući u obzir OH&S učinak tokom strateškog planiranja, doprinosi efikasnosti OH&S sistema upravljanja u usmjeravanju, podršci i komunikaciji sa radnicima, kao i u aktivnom promoviranju i predvođenju organizacione OH&S kulture.

„Ovaj standard sada je još jedna potvrda svih naših praksi koje smo već implementirali u prethodnim godinama, uključujući i poseban sistem za prijavu i analizu incidenata (AID sistem),“ kazao je Branimir Muidža, generalni direktor HeidelbergCementa za BiH i Hrvatsku. „Prema ovom standardu najvažnije je da se organizacijski svi zaposleni potiču da prijavljuju opasne situacije,

takođe blisko izbjegnute incidente kako bi mogle biti uspostavljene preventivne mjere i poduzete korektivne akcije, a to je i jedna od glavnih opcija koju naš AID sistem ima. Ovim standardom ćemo dodatno unaprijediti dvosmjernu komunikaciju između rukovodstva i zaposlenih kao i načine za postizanje novih poboljšanja. Ovim putem bih također pozvao sve naše zaposlene da se što više uključe i doprinose odlučivanju pružanjem povratnih informacija jer to su ključni faktori u upravljanju zaštitom zdravlja i sigurnošću na radu.“

Projektni tim za provedbu ovog plana prelaska na ISO 45001 kaže da se sve odvija prema planu zahvaljujući angažmanu svih zaposlenih u sve tri kompanije. Eksterni audit je planiran u decembru 2020., kada ćemo se pridružiti ostalim svjetskim kompanijama koje su svoje procese uskladile sa ovim veoma važnim međunarodnim standardom.

POVEZUJEMO ZAJEDNICU

DONACIJA

Unapređenje lokalne zajednice bio je i ostao prioritet Tvornice cementa Kakanj. Učestvujući u svim značajnim projektima kojima se poboljšava svaki segment življenja u Kakanju i okolicu, TCK je primjer društveno odgovorne kompanije. Naročito važno mjesto u izdvajanjima koja TCK daje lokalnoj zajednici svakako ima lokalna infrastruktura. Kako bi se još jedan projekat uspješno izveo TCK je donirala 250.000 KM plus PDV (292.500) za izgradnju dionice ceste Donji Kakanj – Kondžilo, što je najveći kakanjski infrastrukturni projekat u posljednjih 20 godina.

Cilj projekta je rješavanje problema putne komunikacije dolinom rijeke Ribnice, a sporazum o finansiranju prve faze

u dužini od 2.067 m potpisali su Općina Kakanj, Rudnik mrkog uglja Kakanj, Tvornica cementa Kakanj i firma Trgošped.

Vrijednost radova u prvoj fazi je

1,5 miliona KM, dok je vrijednost kompletног projekta oko 3,5 miliona KM, za koji će i Vlada Zeničko-dobojskog kantona izdvojiti određena sredstva.

„Kao i svih ranijih godina, Tvornica cementa Kakanj aktivno učestvuje u rješavanju svih izazova s kojima se susreće stanovništvo naše Općine,“ kazao je Izudin Neimarlija koji je ispred Uprave TCK zvanično potpisao sporazum. „Veliko nam je zadovoljstvo što i na ovaj način, ulaganjem u izgradnju veoma važne lokalne odnosno regionalne saobraćajnice, možemo raditi na povezivanju ljudi.“

Radovi na dionici su intenzivirani tokom ljeta, tako da se uskoro očekuje i završetak prve faze izgradnje ovog puta.

EKO CEMENT ZA EKO UČIONICU

DONACIJA

Učionica na otvorenom – svjež zrak, dobro svjetlo i prirodno okruženje – koncept koji se u svijetu primjenjuje na razne načine, a sada je stigao i u naš grad zahvaljujući udruženim snagama Udruženja Centar za ekologiju i održivi razvoj-C.E.K.O.R. Kakanj i Srednje tehničke škole „Kemal Kapetanović“ Kakanj koji su tokom ovog ljeta započeli izgradnju prve ovakve učionice u Kakanju u dvorištu škole.

Osmišljena prvobitno kao eko učionica na otvorenom za podizanje svijesti o ekološkim izazovima u gradu, te da riješi problem škole STŠ Kemal Kapetanović u kojoj je tokom ljetnih dana prevruće jer je izgrađena montažnom gradnjom, sada je, u vrijeme pandemije, i više nego potrebna u cilju očuvanja zdravlja učenika i nastavnika.

„Napravili smo klupe i stolove od našeg kakanjskog sivog zlata, našeg kakanjskog cementa, radi dužeg trajanja i nemogućnosti otuđenja,“

kaže Elmir Delibašić, predsjednik udruženja. „Podloga je također betonska radi bolje nivelacije. Ovime smo završili prvu fazu projekta tako da je učionica spremna za novu školsku godinu.“

Projekat se nastavlja, a neophodno je još uraditi dosta toga: „Oko učionice ćemo zasaditi ukrasno drveće i grmove koji će služiti kao prirodna zaštita i barijera od okoline, a imat ćemo i botaničku baštu za čuvanje rijetkih i unikatnih biljaka i sticanje primjenjivog znanja.“

Namjena eko učionice je također da služi i ostalim osnovnim i srednjim školama sa područja općine Kakanj, ali i drugih općina prema iskazanoj potrebi, kao i udruženjima za svrhe edukacije, kurseva sastanaka i predavanja.

„Ovo je primjer izvrsnog i održivog projekta koji smo sa zadovoljstvom podržali,“ kazala je Zehra Obralija, član Uprave Tvrnice cementa Kakanj. „Boravkom na otvorenom djeca se više i lakše povezuju sa vrijednostima prirode i razvijaju svijest o očuvanju životne sredine i značaju ekologije, a nastava u učionici na otvorenom je poseban doživljaj. Posebno me raduje da je sve napravljeno od našeg cementa i da sve više raste svijest o tome koliko je cement proizведен u TCK održiv materijal.“

Otvaranje eko učionice na otvorenom planirano je početkom nove školske godine u Zeničko-dobojskom kantonu.

NAŠA DJECA NAŠI SPORTISTI

PODRŠKA

U okviru manifestacije Izbor sportiste godine Zeničko-Dobojskog kantona za 2019. godinu, u organizaciji Sportskog saveza ZDK i NIPD "Naša riječ" Zenica, a pod generalnim pokroviteljstvom Vlade ZDK, **Tvornici cementa Kakanj dodijeljeno je još jedno priznanje za dugogodišnju predanu podršku i razvoj sporta.**

„Većinom ovdje vidim poznata lica. To su naša djeca koju smo pomagali i kojima pomažemo da usavrše svoj sportski talent. Tvornica cementa Kakanj podržava sve vrste sportskih aktivnosti koje doprinose opštem poboljšanju života, posebno

mladih. Veoma mi je drago kada imam priliku da se i lično sretнем sa svim ovim mladim ljudima

punim pozitivne energije koja i nama daje podstrek da radimo i više i bolje,“ kazao je Izudin Neimarlija. „Naš kanton ima sve više mladića i djevojaka koji s ponosom predstavljaju svoju državu na prestižnim svjetskim takmičenjima. Veoma smo ponosni i radosni što smo im oslonac i što smo i mi dali svoj doprinos takvim uspjesima.“

Opredjeljenje Tvornice cementa Kakanj je da kontinuirano radi na unapređenju svih aspekata života u lokalnoj zajednici gdje posebno mjesto zauzima polje sporta. Pored sponzorske podrške svim lokalnim sportskim klubovima, Tvornica cementa Kakanj nastoji da uvijek pruži podršku i sportskim udruženjima i radnicima, kako lokalno tako i cijeloj zemlji.

PONOSNI STOGODIŠNjak NAŠEG GRADA

SARADNJA

Fudbalski klub Rudar iz Kaknja ove godine, 3. maja, obilježio je sto godina svog postojanja. Kao društveno odgovorna kompanija i lider održivog razvoja u BiH, Tvornica cementa Kakanj već duži niz godina pruža veliku podršku ovom najstarijem kakanjskom sportskom klubu.

U okviru obilježavanja jako važne obljetnice, prvobitno je bio planiran i opsežan program obilježavanja koji se počeo pripremati već krajem prošle godine. Puno je toga bilo planirano kako bi ovaj jubilej bio dostojanstveno obilježen, a u izvedbu projekta uključeni su mnogobrojni lokalni stručnjaci. Pandemija korona virusa (COVID-19) zaustavila je skoro cijelu planetu pa i realizaciju ovog ambicioznog i sadržajno bogatog programa za obilježavanje Rudarevih stotinu godina.

„FK Rudar rastao je i srastao sa našim gradom i čini temelj identiteta naše lokalne zajednice“, kazao je Izudin Neimarlija, izvršni direktor TCK. „Ponosni smo što zajedno sa ostalim privrednim subjektima naše općine imamo priliku podržavati crno-zelene već duži niz godina. Ovaj jubilej važan je za klub ali i za sve građane Kaknja čije su generacije prolazile kroz ovaj klub izrastajući u odgovorne ljudi i izvrsne sportske radnike. Želimo da Rudar bude među najboljima u državi gdje mu je i mjesto, i siguran sam da će uprava Rudara na tome intenzivno raditi u godinama koje su ispred nas. Rudar je preživio mnoge izazove i održao kontinuitet kao malo koji sportski klub u BiH i to nas sve u Kaknju činio jako ponosnima.“

Tik prije mjera koje su poduzete zbog širenja pandemije, u sali Općinskog vijeća Kakanj, u utorak

10. marta, javno je prezentiran Program obilježavanja stogodišnjice Fudbalskog kluba Rudar. Prezentaciji programa prisustvovali su članovi 15 timova i operativnih radnih grupa, koji su trebali tokom realizacije programa aktivno učestvovati u pripremi različitih sadržaja, što uključuje i izdavanje monografije.

Međutim, zbog svih mjera koje su se morale poduzeti radi sprečavanja širenja pandemije sve planirane aktivnosti morale su biti odgođene do daljnog, odnosno otkazane. Na kraju se ipak našao način da se uz spektakularan vatromet i bakljadu, i na veoma emotivan način, obilježi ovaj značajan jubilej, pa je u okviru Kakanjskih dana, koji su također u mnogo drugačijem izdanju ove godine, organiziran vatromet na stadionu „Rudara“ uz navijačke pjesme i predvodnicu Rudarske glazbe Kakanj.

NOVA VRIJEDNOST ZA POZITIVNE PROMJENE

VOLONTIRANJE

Jedna od Obaveza održivosti 2030. koje je definirala naša HeidelbergCement Grupa jeste da budemo dobar komšija. Obavezali smo se da ćemo „podržavati društveni i ekonomski razvoj zajednica u susjedstvu i osigurati transparentnu komunikaciju sa svim svojim dionicima (stakeholderima).“ U okviru ove obaveze odredili smo jasan cilj: posvetiti 60.000 sati volontiranju zaposlenika cijele Grupe na godišnjem nivou do 2030. godine.

Šta je to korporativno volontiranje?

Najprostije rečeno, korporativno volontiranje je dobrovoljno ulaganje ličnog vremena, truda, znanja i vještina za opštu dobrobit, a u okviru radnog vremena i uz podršku i poticaj kompanije.

Zašto volontirati?

Volontiranjem postizemo mnogobrojne koristi, kako za zajednicu, tako i za radnike i kompaniju. Svako od nas se osjeća veoma dobro kada može pomoći nekome, kada može doprinijeti svom okruženju, svojoj zajednici. Jača se osjećaj pripadnosti zajednici i kompaniji, stvaraju se neraskidive veze, a zajednica napreduje i prosperira. Korporativno volontiranje unosi dašak svježine u uobičajenu radnu svakodnevnicu, te povećava zadovoljstvo svakog zaposlenika koji volontira. Volontiranje donosi mnoge prednosti i kompaniji, od kojih

je svakako najvažnije istaći povećanje ugleda kompanije i jačanje timskog duha i pripadnosti zajednici, te jačanja komunikacije sa lokalnom zajednicom.

Volonterske akcije nas oplemenjuju i jačaju našu ljudskost, pogotovo kada se radi o djeci ili osobama sa posebnim potrebama ili u teškim životnim situacijama.

Kako volontirati?

U okviru Politike korporativnog građanstva definirali smo da će se sve naše korporativno društveno odgovorne aktivnosti usmjeriti na jedno ili više od sljedećih ključnih područja, pa tako i korporativno volontiranje:

- gradnja, arhitektura, infrastruktura;
- okoliš, klima, biodiverzitet;
- obrazovanje, obuka, kultura.

Imamo dva oblika volontiranja: klasično i kvalifikacijsko. Klasično volontiranje može se provesti u različitim oblicima. Najčešće je na primjer okolišno (sadnja drveća, prikupljanje otpada u, na primjer, prirodnom rezervatu, pravljenje kutija za grijanje ptica ili hotela za insekte itd) i društveno (obnavljanje školske zgrade (npr. krečenje učionica), pomaganje u narodnim kuhinjama, dnevna

briga za starije / posjete, volontersko vatrogastvo).

Kvalifikacijsko volontiranje zahtjeva malo više truda, ali su i koristi veće. Razvija se na principu „izrada po mjeri“, pa nije moguće napraviti jednostavnu listu aktivnosti, ali ideje su sljedeće: mentorski programi, savjetodavne i konsultantske usluge dobrotvornim i nevladinim organizacijama (finansijske, pravne, IT itd.), volontiranje na projektu, predavanja i slično.

Tvornica cementa Kakanj dugi niz godina provodi mnogobrojne oblike korporativnog volontiranja, od akcija čišćenja otpada na području općine, sadnje drveća pa sve do programa mentorstva, odnosno omogućavanja obavljanja prakse i pomaganje u izradi maturskih, diplomskih, magistarskih i doktorskih radova.

Ovim putem vas sve pozivamo da se pridružite ekipi volontera, da date svoje ideje za uključivanje u projekte i programe lokalne zajednice, kao i da nam javite ukoliko već radite na nekom projektu koji je od značaja za lokalnu zajednicu, a koji možemo promovirati i putem komunikacijskih kanala kompanije – lokal 552. Mnogi su načini da svojim znanjem damo doprinos uvođenju pozitivnih promjena.

KORPORATIVNO VOLONTIRANJE

KOMPANIJA PODRŽAVA VOLONTERSKO ANGAŽIRANJE ZAPOSLENIKA U DRUŠTVENIM AKTIVNOSTIMA

HeidelbergCement Grupa obavezala se da će "podržavati društveni i ekonomski razvoj zajednica u susjedstvu, te osigurati transparentnu komunikaciju prema svim dionicima." Podrška se sastoji od omogućavanja zaposlenima da volontiraju tokom radnog vremena ili pružanja finansijske podrške da se potakne društveni angažman. Sve aktivnosti trebaju biti usmjerene na građevinarstvo, arhitekturu, infrastrukturu / okoliš, klimu, biodiverzitet ili obrazovanje, obuku, kulturu - onako kako je navedeno u Politici korporativnog građanstva.

SVI SU POBJEDNICI: VOLONTIRANJE JE DOBRO ZA ZAJEDNICU ALI I ZA ZAPOSLENE I KOMPANIJU TAKOĐER.

- Kompanija ima korist kroz unapredjenje ugleda i kulture kompanije kao i osiguranu dozvolu za rad od zajednice
- Zaposleni imaju korist jer uče i razvijaju nove vještine i veći osjećaj svrhe
- Zajednica ima korist od same pomoći i podrške ali i od kreiranja jače društvene povezanosti / mreže

JESTE LI ZNALI?

Misli globalno, djeluj lokalno: HeidelbergCement se obavezao da će godišnje dati **60.000 sati** za volonterski rad u zajednici tokom radnog vremena.

HeidelbergCement aktivno omogućava Korporativno volontiranje kroz

- **Klasično volontiranje**, npr. projekti za okoliš (sadnja drveća, skupljanje otpada, izgradnja glijezda za ptice) ili društveni projekti (krećenje školskih učionica, pomaganje u narodnim kuhinjama, rad kao dobrovoljni vatrogasac)
- **Kvalifikacijsko volontiranje**, npr. implementacija mentorskih programa, pružanje konsultantskih usluga dobrotvornim organizacijama, razvoj rješenje i prototipova zajedno sa dobrotvornim organizacijama, predavanja

Aktivnosti Korporativnog volontiranja organiziraju se na nivou država, a Grupa daje smjernice.

Biti dobar komšija: "Posvećeni smo podršci društvenom i ekonomskom razvoju naših komšijskih zajednica i osiguravamo transparentnu komunikaciju sa svim našim zainteresiranim stranama."

Completion date: May 2020; Global Environmental Sustainability (GES), for internal use only

Podrška UN Ciljevima
održivog razvoja

HEIDELBERGCEMENT

INOVATIVNOST U HVATANJU CO₂

SC 2030

HeidelbergCement pravi veliki napredak na polju razvoja inovativnih tehnologija za smanjivanje CO₂ emisija. Nakon veoma dobrih rezultata postignutih u prvoj fazi projekta, kompanija započinje sa dalnjim razvojem i ekspanzijom LEILAC tehnologije (Low Emissions Intensity Lime And Cement – kreč i cement sa niskim emisijama)

zajedno sa australijskom tehnološkom kompanijom Calix i evropskim konzorcijem. Patentirani LEILAC proces omogućava hvatanje CO₂ visoke čistoće iz proizvodnje cementa putem posebnog toka ispušnih plinova i njegovo korištenje za druge svrhe. Dvije trećine CO₂ emisija iz cementare dolaze iz proizvodnog procesa tokom

zagrijavanja krečnjaka i zato su neizbjegne.

„LEILAC 2 projekt je važan element naše strategije održivosti. Pokazuje da je moguće značajno smanjiti ekološki otisak u proizvodnji cementa,“ kaže Dr. Dominik von Achten, predsjedavajući Upravnog odbora HeidelbergCement-a.

Glavni aspekti LEILAC 2 projekta su dalje širenje tehnologije na industrijski nivo, potpuna integracija procesa u postojeću cementaru kao i opskrba tvornice iz obnovljivih izvora energije

radi klimatski neutralnog CO₂ odvajanja.

Kao i prethodni LEILAC 1, LEILAC 2 projekat se zasniva na Calixovoj inovativnoj tehnologiji kaljenja, a projekat je podržan sa 16 miliona eura iz EU programa za finansiranje istraživanja Horizon 2020. U okviru LEILAC 1 projekta, napravljeno je postrojenje kapaciteta 25.000 tona u HeidelbergCementovoj cementari u Lixheu, u Belgiji. U okviru LEILAC 2 projekta, napraviti će se četiri puta veće postrojenje u nekoj od HeidelbergCementovih tvornica u Zapadnoj Evropi. Projekat, uključujući planiranje, izgradnju, sklapanje i testiranje, planiran je da bude finaliziran do 2025.

HeidelbergCement je globalni lider u razvoju inovativnih tehnologija za odvajanje CO₂ i njegovu upotrebu. Pored LEILAC-a, kompanija je uključena u veliki broj drugih istraživačkih projekata – kao što je projekat „Northern Lights“ („Sjeverna svjetla“) u Norveškoj, ili njemački „Catch 4 Climate“ („Uhvati za klimu“) projekat sa partnerima iz cementne industrije.

HeidelbergCement se obavezao da će do 2030. godine smanjiti svoje specifične neto CO₂ emisije po toni cementa za 30% u donosu

na 1990. Ovaj je cilj odobrila Science Based Target initiative (SBTi – Inicijativa za naučno osnovane ciljeve) i u skladu je sa ciljevima iz Pariškog sporazuma, čime je HeidelbergCement postao prva cementna kompanija na svijetu koja ima odobrene naučno zasnovane ciljeve smanjenja CO₂. Do 2019. godine HeidelbergCement je već postigao smanjenje od 22%. Kompanija je najavila da će do 2030. godine 80% svog budžeta za istraživanje i razvoj uložiti u razvoj održivih proizvoda. HeidelbergCement će ostvariti svoju viziju karbonski neutralnog betona najkasnije do 2050. godine.

Napominjemo da je u januaru 2020. godine renomirana svjetska organizacija CDP (Carbon Disclosure Project - projekt izvještavanja o karbonu) dodijelila HeidelbergCementu mjesto na A-listi klimatskih promjena za 2019., čime je HeidelbergCement postao jedini proizvođač cementa kome je dodijeljeno priznanje za posvećenost borbi protiv klimatskih promjena.

Više o LEILAC 1 projektu i načinima „hvatanja“ ugljika možete pročitati na blogu HeidelbergCementa <https://blog.heidelbergcement.com/>

STRATEGIJA ZA BOLJU BUDUĆNOST

IZVJEŠTAVANJE

Krajem juna ove godine, HeidelbergCement je objavio svoj **Izvještaj o održivom razvoju za 2019. godinu**. Na oko 100 stranica, jedanaesti izvještaj o održivom razvoju sadrži niz tema uključujući i trenutno stanje sa smanjenjem emisija kao i istraživanje tehnologija koje omogućavaju smanjenje CO₂ u većoj razmjeri.

„Održivo poslovanje u harmoniji sa okolišem i pažljiva upotreba prirodnih resursa integralni su dio HeidelbergCementove strategije,“ kaže Dr. Dominik von Achten, Predsjedavajući Uprave HeidelbergCement-a. „Jasno smo izrazili posvećenost UN Ciljevima održivog razvoja. Konkretno, nastaviti ćemo jačati svoju obavezu da zaštitimo klimu u godinama koje su pred nama.“

HeidelbergCement postavio je cilj da smanji specifične CO₂ emisije po toni cementa za 30% u odnosu na 1990. Ovaj

cilj prepoznala je Inicijativa za naučno zasnovane ciljeve. Do 2019. godine HeidelbergCement je već postigao smanjenje od 22%. HeidelbergCement želi da ostvari svoju viziju CO₂ neutralnog betona najkasnije do 2050. Za svoj učinak na polju zaštite klime HeidelbergCement je uvršten u „A listu za klimatske promjene“, dostižući najveću A ocjenu po CDP ocjenjivanju održivosti (ranije Projekt izvještavanja o karbonu) u godini za koju se izvještava.

Osim teme vezane za zaštitu klime, u izvještaju su dokumentirane aktivnosti kompanije vezano za ljudska prava i usklađivanje kao i za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu. Tokom 2019. godine ciljana mjerena implementirana su u svim državama u kojima Grupa radi kako bi se optimizirali tehnički i organizacijski sigurnosni standardi. Kroz brojne obuke pojačana je informiranost zaposlenika o

sigurnosti na radu.

Druge ključne teme u izvještaju odnose se na društvenu odgovornost i intenzivnu komunikaciju sa različitim dionicima na poljima kao što su lanac opskrbe i upravljanje dobavljačima, istraživanje i razvoj, biodiverzitet kao i održivo korištenje zemljišta i upravljanje vodom: „Budućnost svoje kompanije možemo oblikovati samo kroz dijalog – sa našim zaposlenicima, sa našim komšijama, našim kupcima, dobavljačima i dioničarima,“ kaže Dr. Dominik von Achten.

Izvještaj je urađen prema uspostavljenim standardima Globalne inicijative za izvještavanje (GRI) i potvrđen je u skladu sa GRI standardima: „Ključna“ opcija. U izvještaju je također istaknuta posvećenost Grupe principima UN Globalnog sporazuma (UN Global Compact) i UN Ciljevima održivog razvoja.

PETICA ZA POSVEĆENOST ZAŠTITI KLIME

KLIMATSKE PROMJENE

Međunarodna neprofitna organizacija CDP odala je priznanje HeidelbergCementu postavivši ga na „A listu za klimatske promjene u 2019“ kao jednu od vodećih kompanija svijeta zbog posvećenosti klimatskom djelovanju. HeidelbergCement je poboljšao svoju ocjenu na polju zaštite klime sa A- na najvišu ocjenu A, i tako ostaje vodeći u cementnom sektoru. Tokom 2019., oko 8.000 kompanija objavilo je svoje podatke za CDP. Od njih je samo 179 kompanija na svijetu, od čega 8 u Njemačkoj, dobilo najveću A ocjenu.

„Ponosni smo što smo mogli dalje poboljšati vodeću poziciju HeidelbergCementa u odnosu

na prethodne godine i dobiti čvrstu A ocjenu na CDP listi za klimatske promjene. Nakon što je u 2019. naše ambiciozne ciljeve smanjenja CO₂ odobrila Inicijativa za naučno zasnovane ciljeve (the Science Based Targets initiative - SBTi), ova vrhunska ocjena još jednom pokazuje da je HeidelbergCement na pravom putu po pitanju klimatskog djelovanja,“ kazao je dr Bernd Scheifele, predsjedavajući Upravnog odbora HeidelbergCementa. „Smanjenje naših CO₂ emisija i pažljivo upravljanje prirodnim resursima prioriteti su svih naših poslovnih linija.“

CDP se smatra jednim od najvažnijih ocjenjivača održivost

za investitore. Procjenjuje učinak, transparentnost i dokazane najbolje prakse upravljanja iz kompanija na poljima promjene klime i zaštite vode i šuma, tako što dodjeljuje ocjene od A do D-. Cilj ocjenjivanja CDP je promovirati konkurentnost na polju održivosti i potaknuti kompanije da postavljaju ambiciozne ciljeve zaštite okoliša.

Kompanije na CDP A listi za klimatske promjene smatraju se da su lideri zbog transparentnog i sveobuhvatnog objavljivanja informacija o klimatskim podacima, zbog duboke svjesnosti rizika po klimu, demonstracije čvrstog vodstva i upravljanja ovim rizicima, kao i demonstracije najboljih praksi u vodstvu na tržištu.

Svim našim zaposlenicima u svim organizacijskim jedinicama koji su dali svoj maksimalni doprinos tokom ovih izazovnih vremena kako bi se naši poslovni procesi i dalje odvijali bez prekida.

Ponosni smo na vas!

KAKANJ CEMENT
HEIDELBERGCEMENT Group

IMPRESUM

Izdavač:
Tvornica cementa Kakanj d.d.
Kakanj
Selima ef. Merdanovića 146
72240 Kakanj
Tel: 032 557 500
Fax: 032 557 600

Za izdavača:
Branimir Muidža,
generalni direktor

Glavni urednik:
Emina Dedić

Grafička priprema:
Emina Dedić

Broj strana: 36
Tiraž: 200 primjeraka